

รายละเอียดของรายวิชา

รายวิชา จุลชีววิทยาสิ่งแวดล้อม
รหัสวิชา 4201202

ภาคเรียนที่ 2/2559

หลักสูตร วิทยาศาสตร์บัณฑิต/ศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชา หลักสูตรสิ่งแวดล้อมเมือง
และอุตสาหกรรม
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

สารบัญ

หน้า

หมวดที่ 1	ข้อมูลทั่วไป
หมวดที่ 2	จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์
หมวดที่ 3	ลักษณะและการดำเนินการ
หมวดที่ 4	การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา
หมวดที่ 5	แผนการสอนและการประเมินผล
หมวดที่ 6	ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน
หมวดที่ 7	การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

รายละเอียดของรายวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา

วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัสและชื่อรายวิชา

4201202 จุลชีววิทยาสิ่งแวดล้อม

Environmental Microbiology

2. จำนวนหน่วยกิต

3(2-2-5)

3. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

3.1 หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชา หลักสูตรสิ่งแวดล้อมเมืองและอุตสาหกรรม

หลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต หลายหลักสูตร

3.2 ประเภทของรายวิชา หมวดวิชาเฉพาะด้าน

4. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

4.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา

อาจารย์ ศรีสุดา หาญภาคภูมิ

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

4.2 อาจารย์ผู้สอนและกลุ่มเรียน

4.1 อาจารย์ ศรีสุดา หาญภาคภูมิ

กลุ่มเรียน A4

4.2 ผศ. ยุวัฒน์ พจน์พิศุทธิพงษ์

กลุ่มเรียน A4

5. ภาคการศึกษา/ ชั้นปีที่เรียน

ภาคการศึกษาที่ 2 / ชั้นปีที่ 1

6. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (Pre-requisite) (ถ้ามี)

“ไม่มี”

7. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (Co-requisites) (ถ้ามี)

“ไม่มี”

8. สถานที่เรียน

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต 204/3 อาคารเฉลิมพระเกียรติ 50 พรรษา มหาวชิราลงกรณ์ ถนนสีรินธร แขวงบางพลัด เขตบางพลัด กทม. 10700

9. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

1 ธ.ค. 2559

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

1. เพื่อให้ศึกษามีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง บทนำเกี่ยวกับจุลชีววิทยาสิ่งแวดล้อม จุลินทรีย์ในสิ่งแวดล้อมดิน น้ำและอากาศ โครงสร้าง ปัจจัยที่มีผลต่อการเจริญ การฆ่าและการยับยั้งการเจริญของ จุลินทรีย์ จุลินทรีย์บ่งชี้ ระบบนิเวศวิทยาของจุลินทรีย์ในการหมุนเวียนแร่ธาตุ จุลินทรีย์กับโลหะมลพิษ จุลินทรีย์กับสารอินทรีย์มลพิษสิ่งแวดล้อม และการบำบัดน้ำเสียและของเสียจากชุมชน

2. เพื่อให้ศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม / หลักการ / ทฤษฎี เกี่ยวกับจุลินทรีย์ที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมได้

3. เพื่อให้ศึกษามีทักษะในด้าน เทคนิคปลอดเชื้อ เทคนิคการศึกษาจุลินทรีย์มีชีวิต เทคนิคการย้อมสีแบบแกรมและการย้อมโครงสร้างแบคทีเรีย เทคนิคการเตรียมอาหารเลี้ยงเชื้อจุลินทรีย์ เทคนิคการนับจำนวนจุลินทรีย์ทั้งหมดในดิน เทคนิคการตรวจคุณภาพน้ำทางจุลชีววิทยาโดยวิธี MPNและวิธีการกรอง เทคนิคการศึกษากระบวนการ denitrification และ nitrification เทคนิคการศึกษาจุลินทรีย์ในอากาศ เทคนิคการศึกษาจุลินทรีย์ย่อยสลายพลาสติก

4. เพื่อให้ศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการฆ่าและการยับยั้งการเจริญของจุลินทรีย์ และการกำจัดโลหะและสารอินทรีย์มลพิษ รวมทั้งกระบวนการในการบำบัดน้ำเสียและของเสียจากชุมชน

2. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

- มีการปรับปรุง/เพิ่มเติม/วิธีการจัดการเรียนการสอนจากการสอนปฏิบัติการหลังเรียน 2 ชั่วโมงในแต่ละสัปดาห์เป็นสอนปฏิบัติการจำนวน 4 ชั่วโมงในแต่ละสัปดาห์ต่อเนื่องกัน
- ปรับปรุงให้สอดคล้องกับ TQF บริบทของสังคมปัจจุบันและบัณฑิตที่พึงประสงค์

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

1. คำอธิบายรายวิชา

ศึกษาชนิดของจุลินทรีย์ในสิ่งแวดล้อม จุลินทรีย์ในดิน น้ำ ดิน อากาศ และการสุขาภิบาล อิทธิพลของจุลินทรีย์ต่อสิ่งแวดล้อมและการควบคุมแก้ไข จุลินทรีย์กับอุตสาหกรรม ประโยชน์และโทษของจุลินทรีย์ และปฏิบัติการ

2. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/ งานภาคสนาม/การ	การศึกษาด้วยตนเอง

		ฝึกงาน	
36 ชั่วโมง/ภาค การศึกษา	7.5 ชั่วโมง/ภาค การศึกษา	20 ชั่วโมง/ภาค การศึกษา	15 ชั่วโมง/ภาค การศึกษา

3. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล

- อาจารย์จัดเวลาให้คำปรึกษาแก่นักศึกษารายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ (เฉพาะรายที่ต้องการ)
- อาจารย์ประจำรายวิชาประกาศเวลาให้นักศึกษาปรึกษาโดยผ่านทาง e-mail มือถือ และline ส่วนตัว

หมวดที่ 4 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

1. คุณธรรม จริยธรรม

1.1 คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา

- 1.1.1 ตระหนักถึงคุณค่าของคุณธรรมและจริยธรรม
- 1.2.2 มีพฤติกรรมที่มีความรับผิดชอบต่อตนเอง สังคมและมีจิตสาธารณะ
- 1.2.3 มีภาวะผู้นำ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อผู้อื่น และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี
- 1.2.4 มีความเคารพในสิทธิและควมมีคุณค่าของตนเองและผู้อื่น

1.2 วิธีการสอน

- (1) อาจารย์ผู้สอนทุกคนสอดแทรกเรื่องคุณธรรม จริยธรรมในการสอนทุกรายวิชา
- (2) อาจารย์ผู้สอนเป็นแบบอย่างที่ดี
- (3) การปลูกฝังให้นักศึกษามีระเบียบวินัย โดยเน้นการเข้าชั้นเรียนให้ตรงเวลา ตลอดจนการแต่งกายที่เป็นไปตามระเบียบของมหาวิทยาลัย
- (4) มอบหมายงานให้นักศึกษารับผิดชอบงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยฝึกให้รู้หน้าที่ของการเป็นผู้นำและการเป็นสมาชิกกลุ่ม
- (5) ใช้วิธีการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง วิธีการสอนโดยใช้บทบาทสมมติ ใช้ตัวแบบที่ดี เช่น ตัวแบบที่เป็นจริง ชาว เหตุการณ์ ชีวประวัติ สื่อ อินเทอร์เน็ต ใช้กระบวนการปรับพฤติกรรม โดยให้การเสริมแรงที่เหมาะสม กิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาตนเอง
- (6) จัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เช่น การยกย่องนักศึกษาที่ทำดี ทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เสียสละ

1.3 วิธีการประเมินผล

- (1) ประเมินจากการตรงเวลาของนักศึกษาในการเข้าชั้นเรียน การส่งงานตามกำหนดระยะเวลาที่มอบหมาย การร่วมกิจกรรม และการสังเกตพฤติกรรมในระหว่างเรียน
- (2) ประเมินจากการมีวินัย และพร้อมเพรียงของนักศึกษาในการเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- (3) ประเมินจากความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- (4) ประเมินจากผลงาน กลุ่มเพื่อน และเครื่องมือวัดต่างๆ เช่น แบบสอบถาม แบบสังเกต แบบวัดเจตคติ เป็นต้น

2. ความรู้

2.1 ความรู้ที่ต้องได้รับ

- 2.1.1 มีความรู้และเข้าใจในศาสตร์ที่เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต
- 2.1.3 สามารถจำแนกและอธิบายองค์ความรู้ที่ศึกษา
- 2.1.4 มีความรู้ที่เกี่ยวข้องกับชุมชนและความเป็นไปของชาติและสังคมโลก
- 2.1.5 สามารถบูรณาการและประยุกต์ใช้กับศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ

2.2 วิธีการสอน

- (1) ใช้การเรียนการสอนในหลากหลายรูปแบบ โดยเน้นหลักการทางทฤษฎี ผสมกับภาคปฏิบัติ ทั้งนี้ให้ปฏิบัติตามลักษณะของรายวิชา ตลอดจนเนื้อหาสาระของรายวิชานั้นๆ
- (2) การจัดการเรียนรู้จากสถานการณ์จริงโดยการศึกษาดูงานหรือเชิญผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ตรงมาเป็นวิทยากรพิเศษเฉพาะเรื่อง
- (3) ฝึกทักษะกระบวนการแสวงหาความรู้และส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่ศึกษาด้วยตนเองและฝึกทักษะกระบวนการเรียนรู้ที่จำเป็นได้
- (4) ฝึกให้ผู้เรียนวิเคราะห์การคิดการกระทำของตนเองของแผนการปฏิบัติตามเป้าหมายที่กำหนด ควบคุมกำกับตนเองให้ปฏิบัติตามแผนและประเมินผลการปฏิบัติเพื่อปรับปรุงต่อไป

2.3 วิธีการประเมินผล

- (1) การทดสอบย่อย
- (2) การสอบกลางภาคเรียนและปลายภาคเรียน
- (3) ประเมินจากรายงานที่นักศึกษาจัดทำ
- (4) ประเมินจากแผนปฏิบัติงานหรือโครงการที่นำเสนอ
- (5) ประเมินจากการนำเสนอผลงานในชั้นเรียน

3. ทักษะทางปัญญา

3.1 ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา

- 3.1.1 สามารถคิดอย่างเป็นระบบ
- 3.1.2 สามารถค้นคว้า ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ได้เป็นอย่างดี
- 3.1.3 สามารถประยุกต์ความรู้และทักษะของตนเองในการดำเนินชีวิตได้

- 3.1.4 สามารถวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาในการดำเนินชีวิตได้อย่างสร้างสรรค์

3.2 วิธีการสอน

- (1) กรณีศึกษา
- (2) การอภิปรายกลุ่ม
- (3) การศึกษาในภาคสนาม
- (4) ใช้ตัวแบบที่ดี สร้างความรู้และความเข้าใจในความหมายและเป็นขั้นตอนของการคิดที่จะพัฒนาและให้ดำเนินการคิดตามขั้นตอนกระบวนการนั้น
- (5) ใช้การเสริมแรง ข้อมูลย้อนกลับและความรู้เพิ่มเติม
- (6) ฝึกให้ลงมือปฏิบัติบ่อยๆ ใช้สถานการณ์หลากหลายจนเกิดความชำนาญ
- (7) ใช้วิธีการสอนแบบต่างๆ เช่น การสาธิต การแสดง การทดลอง การไปทัศนศึกษา
- (8) ใช้เทคนิคการสอนต่างๆ เช่น หมวกคิด 6 ใบ ผังความคิด เป็นต้น

3.3 วิธีการประเมินผล

- (1) ประเมินตามสภาพจริงจากผลงาน และการนำเสนอผลงานในชั้นเรียน
- (2) การทดสอบโดยใช้แบบทดสอบหรือสัมภาษณ์

4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

4.1 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องพัฒนา

- 4.1.1 มีความสามารถทำงานเป็นกลุ่มในฐานะผู้นำและผู้ตามได้
- 4.1.2 สามารถริเริ่มสร้างสรรค์แนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้
- 4.1.3 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ทั้งภาษาไทยและภาษา ต่างประเทศ
- 4.1.4 มีการค้นคว้าและวางแผนในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

4.2 วิธีการสอน

- (1) ใช้การสอนที่มีการกำหนดกิจกรรมให้มีการทำงานเป็นกลุ่ม การเรียนแบบมีส่วนร่วมปฏิบัติกร
- (2) มอบหมายงานที่ต้องประสานงานกับผู้อื่น หรือต้องค้นคว้าหาข้อมูลจากการสัมภาษณ์บุคคลอื่น หรือผู้มีประสบการณ์

4.3 วิธีการประเมินผล

- (1) ประเมินจากพฤติกรรมและการแสดงออกของนักศึกษาในการนำเสนอรายงานกลุ่มในชั้นเรียน
- (2) สังเกตจากพฤติกรรมที่แสดงออกในการร่วมกิจกรรมต่างๆ
- (3) พิจารณาจากผลงาน ความครบถ้วนชัดเจนตรงประเด็นของข้อมูลที่ได้มอบหมาย

5. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

5.1 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา

- 5.1.1 มีทักษะในการใช้เครื่องมือที่จำเป็นเกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์
- 5.1.2 สามารถสืบค้นข้อมูล วิเคราะห์ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้
- 5.1.3 สามารถใช้ภาษาในการสื่อสาร ถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนความรู้กับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี
- 5.1.4 สามารถนำเสนอและสื่อสารโดยใช้สารสนเทศทางคณิตศาสตร์หรือการแสดงสถิติได้
- 5.1.5 สามารถเลือกใช้ข้อมูลและสารสนเทศ เพื่อประยุกต์ใช้ในการดำรงชีวิต และแก้ไขปัญหาของตนเองได้อย่างเหมาะสม

5.2 วิธีการสอน

- (1) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายวิชาต่างๆ ให้นักศึกษาได้วิเคราะห์ จากกรณีศึกษา การเรียนรู้เทคนิคและประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ
- (2) การทดลอง การฝึกปฏิบัติ นำเสนอการแก้ปัญหาที่เหมาะสม
- (3) มอบหมายงานให้ผู้เรียนสืบค้นและนำเสนอรายงานในประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับการเรียน

5.3 วิธีการประเมินผล

- (1) การทดสอบย่อย
- (2) การสอบกลางภาคเรียนและปลายภาคเรียน
- (3) ประเมินจากรายงานที่นักศึกษาจัดทำ
- (4) ประเมินจากแผนปฏิบัติงานหรือโครงการที่นำเสนอ
- (5) ประเมินจากการนำเสนอผลงานในชั้นเรียน

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

สัปดาห์ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน ชั่วโมง	กิจกรรมการเรียนการสอน/สื่อที่ใช้	ผู้สอน
๑	แนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับ มคอ.๓ หนังสือ ประกอบการเรียน และกฎระเบียบในการใช้ ห้องปฏิบัติการจุลชีววิทยา บทที่ ๑ บทนำเกี่ยวกับจุลชีววิทยาสิ่งแวดล้อม	๔	๑.แนะนำนักศึกษาในการเรียนการสอน ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติการรวมทั้งกฎระเบียบการทำและการใช้ห้องปฏิบัติการทางจุลชีววิทยา สิ่งแวดล้อม	ดร. ศรีสุดา หาญภาคภูมิ

			<p>๒. แนะนำนักศึกษาในการเขียนรายงานส่งรายงานและการค้นคว้าเพิ่มเติม</p> <p>๓. บรรยายประกอบ สื่อการสอน Power point</p>	
๒	<p>บทที่ ๒ จุลินทรีย์ในสิ่งแวดล้อม</p> <p>- จุลินทรีย์ในดิน น้ำ และอากาศ</p>	๔	<p>๑. อาจารย์ทบทวนให้ข้อมูลป้อนกลับที่พบจากรายงาน</p> <p>๒. การบรรยายประกอบสื่อ PowerPoint และเอกสารประกอบการสอน</p> <p>๓. อภิปรายและซักถาม</p> <p>๔. ให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มค้นคว้าหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เกี่ยวชนิดของจุลินทรีย์</p> <p>๕. ทำสรุปเป็น mind mapping ของบทที่ ๑</p>	ดร. ศรีสุดา ชาญภาคภูมิ
๓	<p>บทที่ ๓ โครงสร้างและการเจริญของจุลินทรีย์</p> <p>-ลักษณะการเจริญของจุลินทรีย์</p> <p>-สารอาหารหลักของจุลินทรีย์</p> <p>-ชนิดของอาหารเลี้ยงเชื้อ</p> <p>-การเตรียมอาหารเลี้ยงเชื้อจุลินทรีย์</p>	๔	<p>๑. อาจารย์ทบทวนให้ข้อมูลป้อนกลับที่พบจากรายงาน</p> <p>๒. การบรรยายประกอบสื่อ PowerPoint และเอกสารประกอบการสอน</p> <p>๓. อภิปรายและซักถาม</p> <p>๔. ให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มค้นคว้าหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เกี่ยวชนิดของจุลินทรีย์</p> <p>๕. ทำสรุปเป็น mind mapping ของบทที่ ๒</p>	ดร. ศรีสุดา ชาญภาคภูมิ
๔	บทที่ ๔ การฆ่าและการ	๔	๑. อาจารย์ทบทวนให้	ดร. ศรีสุดา

	ยับยั้งการเจริญของจุลินทรีย์		ข้อมูลป้อนกลับที่พบจากรายงาน ๒. การบรรยายประกอบสไลด์ PowerPoint และเอกสารประกอบการสอน ๓. อภิปรายและซักถาม ๔. ให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มค้นคว้าหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เกี่ยวชนิดของจุลินทรีย์ ๕. ทำสรุปเป็น mind mapping ของบทที่ ๓	หาญภาคภูมิ
๕	บทที่ ๕ จุลินทรีย์ดัดชนิด -Coliform bacteria -Fecal coliform -Fecal streptococci - <i>Clostridium perfringens</i> -Heterotrophic plate count -จุลินทรีย์ดัดชนิดอื่นๆ	๔	๑. อาจารย์ทบทวน ให้ข้อมูลป้อนกลับที่พบจากรายงาน ๒. การบรรยายประกอบสไลด์ PowerPoint และเอกสารประกอบการสอน ๓. อภิปรายและซักถาม ๔. ให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มค้นคว้าหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เกี่ยวชนิดของจุลินทรีย์ ๕. ทำสรุปเป็น mind mapping ของบทที่ ๔	ดร. ศรีสุดา หาญภาคภูมิ
๖	ปฏิบัติการที่ ๑ เรื่อง เทคนิคปลอดเชื้อ ปฏิบัติการที่ ๒ เรื่อง การศึกษาลักษณะของจุลินทรีย์(แบคทีเรีย ยีสต์ โพรโตซัว และสาหร่าย) ปฏิบัติการที่ ๓ เรื่อง การย้อมสีแบบแกรม	๔	๑. ทำ flowchart บทปฏิบัติการก่อนเข้าเรียน ๒. ฝึกทำปฏิบัติการ	

	ปฏิบัติการที่ ๔ เรื่อง การเตรียมอาหารเลี้ยงเชื้อ			
๗	ปฏิบัติการที่ ๕ เรื่อง การย้อมโครงสร้างแบคทีเรีย ปฏิบัติการที่ ๖ เรื่อง การนับจำนวนจุลินทรีย์ทั้งหมดในดินและอากาศ ปฏิบัติการที่ ๘ เทคนิคการกรองด้วยแผ่นเมมเบรนสำหรับตรวจหา coliform, fecal และ streptococci	๔	๑. ทำ flowchart บทปฏิบัติการก่อนเข้าเรียน ๒. ฝึกทำปฏิบัติการ	ดร. ศรีสุดา หาญภาคภูมิ
๘	สอบกลางภาค (ผู้สอนจัดสอบเอง) บทที่ ๖ ระบบนิเวศวิทยาของจุลินทรีย์ในการหมุนเวียนแร่ธาตุ-วัฏจักรคาร์บอน	สอบ ๒ ชั่วโมง และ สอน ๒ ชั่วโมง	ข้อสอบปรนัย ๗๕ ข้อ (๒๕ คะแนน) ตามสาระการเรียนรู้ ๑. บรรยายประกอบ สื่อการสอน Power point	ดร. ศรีสุดา หาญภาคภูมิ และ ผศ.ดร.ยุวรัตน์ พจน์พิศุทธิพงศ์
๙	บทที่ ๖ ระบบนิเวศวิทยาของจุลินทรีย์ในการหมุนเวียนแร่ธาตุ (ต่อ) -การย่อยสลายสารอินทรีย์พอลิเมอร์ธรรมชาติ -วัฏจักรไนโตรเจน -วัฏจักรกำมะถัน	๔	๑. อาจารย์ทบทวน ให้ข้อมูลป้อนกลับที่พบจากรายงาน ๒. การบรรยายประกอบสื่อ PowerPoint และเอกสารประกอบการสอน ๓. อภิปรายและซักถาม ๔. ให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มค้นคว้าหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เกี่ยวกับชนิดของจุลินทรีย์ ๕. ทำสรุปเป็น mind mapping ของบทที่ ๕	ผศ.ดร.ยุวรัตน์ พจน์พิศุทธิพงศ์
๑๐	บทที่ ๗ จุลินทรีย์กับสารอินทรีย์มลพิษสิ่งแวดล้อม - สารอินทรีย์มลพิษและการ	๔	๑. อาจารย์ทบทวน ให้ข้อมูลป้อนกลับที่พบจากรายงาน ๒. การบรรยายประกอบ	ผศ.ดร.ยุวรัตน์ พจน์พิศุทธิพงศ์

	<p>ย่อยสลายทางชีวภาพ</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างและการถูกย่อยสลายทางชีวภาพ - ปัจจัยที่มีผลต่อการย่อยสลายสารอินทรีย์มลพิษ -สภาวะการย่อยสลายสารอินทรีย์มลพิษในสภาวะที่มีและไม่มีออกซิเจน 		<p>สื่อ PowerPoint และเอกสารประกอบการสอน</p> <ol style="list-style-type: none"> ๓. อภิปรายและซักถาม ๔. ให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มค้นคว้าหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เกี่ยวชนิดของจุลินทรีย์ ๕. ทำสรุปเป็น mind mapping ของบทที่ ๖ 	
๑๑	<p>บทที่ ๘ จุลินทรีย์กับโลหะมลพิษ</p> <ul style="list-style-type: none"> -ชนิดและแหล่งของสารโลหะมลพิษ - สภาพพร้อมใช้ของโลหะในสิ่งแวดล้อม -ความเป็นพิษของโลหะต่อจุลินทรีย์ กลไกการทนต่อสารพิษและการทำลายสารพิษโลหะจุลินทรีย์ - ผลเสียของการเปลี่ยนรูปของโลหะ - ข้อดีของการเกิด interaction ของโลหะกับจุลินทรีย์ -วิธีทางกายภาพและทางเคมีในการบำบัดโลหะ 	๔	<ol style="list-style-type: none"> ๑. อาจารย์ทบทวน ให้ข้อมูลป้อนกลับที่พบจากรายงาน ๒. การบรรยายประกอบสื่อ PowerPoint และเอกสารประกอบการสอน ๓. อภิปรายและซักถาม ๔. ให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มค้นคว้าหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เกี่ยวชนิดของจุลินทรีย์ ๕. ทำสรุปเป็น mind mapping ของบทที่ ๗ 	ผศ.ดร.ยุวรัตน์ พจน์พิศุทธิพงศ์
๑๒	<p>บทที่ ๙ การบำบัดน้ำเสียและของเสียจากชุมชน</p> <ul style="list-style-type: none"> -องค์ประกอบของน้ำเสีย -ระบบบำบัดน้ำเสีย -การกำจัดเชื้อโรคโดยกระบวนการบำบัดน้ำเสีย -เชื้อโรคในตะกอน 	๔	<ol style="list-style-type: none"> ๑. อาจารย์ทบทวน ให้ข้อมูลป้อนกลับที่พบจากรายงาน ๒. การบรรยายประกอบสื่อ PowerPoint และเอกสารประกอบการสอน 	ผศ.ดร.ยุวรัตน์ พจน์พิศุทธิพงศ์

	-กระบวนการบำบัดตะกอนหรือสลัดจ์		๓. อภิปรายและซักถาม ๔. ให้นักศึกษาแบ่งกลุ่มค้นคว้าหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เกี่ยวชนิดของจุลินทรีย์ ๕. ทำสรุปเป็น mind mapping ของบทที่ ๘	
๑๓	ปฏิบัติการที่ ๗ การตรวจคุณภาพน้ำทางจุลชีววิทยาโดยวิธี MPN	๔	๑. ทำ flowchart บทปฏิบัติการก่อนเข้าเรียน ๒. ฝึกทำปฏิบัติการ	ผศ.ดร.ยุวรัตน์ พจน์พิศุทธิพงศ์
๑๔	ปฏิบัติการที่ ๙ กระบวนการ denitrification และ nitrification	๔	๑. ทำ flowchart บทปฏิบัติการก่อนเข้าเรียน ๒. ฝึกทำปฏิบัติการ	ผศ.ดร.ยุวรัตน์ พจน์พิศุทธิพงศ์
๑๕	ปฏิบัติการที่ ๑๐ การศึกษาจุลินทรีย์ย่อยสลายพลาสติก		๑. ทำ flowchart บทปฏิบัติการก่อนเข้าเรียน ๒. ฝึกทำปฏิบัติ	ผศ.ดร.ยุวรัตน์ พจน์พิศุทธิพงศ์
๑๖	สอบปลายภาค (ทฤษฎีสอบในตาราง)	๒	ข้อสอบปรนัย 75 ข้อ (25 คะแนน) อัตนัยภาคทฤษฎี 10 ข้อ (10 คะแนน) ตามสาระการเรียนรู้	ผศ.ดร.ยุวรัตน์ พจน์พิศุทธิพงศ์

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล	วิธีการทวนสอบ
1.1.1, 2.1.1	สอบเทคนิคบทปฏิบัติการที่ 1 สอบข้อเขียนภาคปฏิบัติ สอบภาคปฏิบัติครั้งที่ 1 สอบกลางภาค ทดสอบย่อยครั้งที่ 2 สอบปลายภาค	7 7 8 8 15 16	2 % 3 % 10 % 25 % 5% 25 %	- มีการสอบข้อเขียนและสอบเทคนิคภาคปฏิบัติ -สอบเนื้อหาเรียนที่แบบอัตนัยและปรนัย
1.1.1, 2.1.1, 3.1.1, 4.1.1,	ปฏิบัติการทดลอง วิเคราะห์ผล สรุปผล	ตลอดภาคการศึกษา	20 %	-ให้คะแนนจากผลงานที่ทำให้

5.1.1	เขียนรายงานผลการทดลอง ทำงานเป็นกลุ่ม แบ่งหน้าที่ คุณภาพการเขียนรายงาน ส่งรายงานตามที่กำหนด			ห้องปฏิบัติการ - ให้คะแนนจากรายงาน การเขียนรายงาน เป็นต้น
(1.1.1)	การเข้าชั้นเรียน การเข้าภาคปฏิบัติ การตอบคำถาม การนำเสนอหรืออภิปราย	ตลอดภาคการศึกษา	10 %	-ตรวจสอบจำนวนที่เข้าห้อง - ประจุที่ได้จากการตอบคำถาม ทำความดี มีจิตอาสา

3. การประเมินผลการศึกษา

เกณฑ์คะแนน	เกรด
90 – 100	A
85 – 89	B+
75 – 84	B
70 – 74	C+
60 – 69	C
55 – 59	D+
50 – 54	D
ต่ำกว่า 50	F
	W
	I

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำราและเอกสารหลัก

วีรานูช หลาง. 2554. จุลชีววิทยาสิ่งแวดล้อม. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. 166 หน้า

ปรีชา สุวรรณพินิจ และ นงลักษณ์ สุวรรณพินิจ. 2544. จุลชีววิทยาทั่วไป. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. จำนวน 735 หน้า.

ภัทรชัย กิรติสิน. (2551). ตำราวิทยาแบคทีเรียการแพทย์ (Textbook of medical bacteriology). กรุงเทพฯ: ภาควิชาจุลชีววิทยา คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล. หจก. วี.เจ.พรีนติ้ง. 703 หน้า.

Rasko, D.A., Webster, D.R., Sahl, J.W., Bashir, A., Boisen, N., Scheutz, F. (2011). Origins of the *E. coli* strain causing an outbreak of hemolytic-uremic syndrome in Germany. *N. Engl. J. Med.* 365, 709-717.

Talaro K. P., M.K. Cowan and B. Chess. 2009. **Foundations in microbiology, seventh edition.** Mc Graw-Hill Companies, inc. Boston. 830 p.

Wiley, J.M., L.M. Sherwood and C.J. Woolverton. 2009. **Prescott's principles of microbiology.** McGraw-Hill Higher Education. p847.

Wongsawad, P. and Peerapornpisal, Y. (2015). Morphology and molecular profiling of *Spirogyra* from northeastern and north Thailand using inter simple sequence repeat (ISSR) markers. *Saudi Journal of Biology Science.* 22(4); 382-389.

2. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

แนะนำหนังสือและ Web site ที่เกี่ยวกับหัวข้อและเนื้อหาตามประมวลรายวิชา เช่น Medical Mycology. (1982). The pathogenic fungi and pathogenic actinomycetes.

Rippon, JW.

Mckane L, Kandel J. (1996). Microbiology: Essentials and application, 2nd edition, McGraw-Hill Inc., USA.

Murray PR., et al. (1995). Manual of Clinical Microbiology, 6th edition, Washington DC.: ASM Press,

3. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

en.wikipedia.org/wiki/parasitology

en.wikipedia.org/wiki/Virus

en.wikipedia.org/wiki/Immunology

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา

- การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาจุลชีววิทยาและปรสิตวิทยาโดยนักศึกษา โดยมีกิจกรรมและความเห็นจากนักศึกษา ดังนี้

- แบบประเมินผู้สอนและแบบประเมินรายวิชา
- การสนทนาระหว่างผู้สอนและผู้เรียน

การประเมินประสิทธิผลในรายวิชานี้ ดำเนินการดังนี้

- นักศึกษาประเมินการเรียนการสอนผ่านแบบประเมินอาจารย์ ผ่านระบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัย / ของรายวิชา

- นักศึกษาประเมินผลการจัดการเรียนการสอน โดยการเขียนบรรยาย

- นักศึกษาทุกคนประเมินประสิทธิผลของรายวิชา ซึ่งรวมถึง วิธีการสอน การจัดกิจกรรมในและนอกห้องเรียน สิ่งสนับสนุนการเรียนการสอน ซึ่งมีผลกระทบต่อการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ที่ได้รับและเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงรายวิชา โดยการแสดงความคิดเห็นผ่านระบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัย / โดยการเขียนบรรยาย

- การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียน
- แบบประเมินผู้สอนและแบบประเมินรายวิชา
- รับฟังความคิดเห็นผ่าน e-mail
- การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน
- การสนทนากลุ่มระหว่างผู้สอนและผู้เรียนเมื่อเสร็จสิ้นภาคการศึกษา

2. กลยุทธ์การประเมินการสอน

2.1 ป้อนกลับ (Feedback) จากนักศึกษา โดยอาจารย์เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นโดยไม่ต้องระบุชื่อ

2.2 ประเมินจากแผนการสอน และการสังเกตและประเมินการสอน โดยประธานสาขา/ทีมผู้สอน/คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ตามแบบประเมินของคณะพยาบาลศาสตร์

2.3 จากการประชุมในทีมผู้สอนเพื่อพิจารณาข้อสอบ พิจารณาเกรด การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์

2.4 ประเมินจากผลงานของนักศึกษา, การสะท้อนคิด (Reflection) ของนักศึกษา

2.5 จากการทวนสอบผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

2.6 การสะท้อนคิดของอาจารย์ผู้สอนเอง (Self-reflection) หรือการบันทึกการสอนเพื่อประเมินตนเอง

2.7 การสัมมนาปัญหาการเรียนการสอนเมื่อสิ้นสุดปีการศึกษา

3. การปรับปรุงการสอน

3.1 นำผลจากการประเมินประสิทธิภาพการเรียนการสอนโดยนักศึกษา และกลยุทธ์การประเมินการสอน มาพิจารณาร่วมกันในทีมผู้สอนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน

3.2 การทำวิจัยในชั้นเรียน จากประเด็นปัญหาที่พบ

หลังจากผลการประเมินการสอนในข้อ 2 จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการจัดกิจกรรมในการระดมสมอง และหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน ดังนี้

- จัดกิจกรรมในการระดมสมอง ให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็น เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

- ดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนเพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

- จัดประชุมผู้สอนในรายวิชา เพื่อพิจารณาและนำไปสู่การปรับปรุงการเรียนการสอนต่อไป

- การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน สัมมนาการจัดการเรียนการสอน

- ปรับปรุงโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างอาจารย์ผู้สอนร่วมในรายวิชา

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา

ทวนสอบจากคะแนนข้อสอบ หรืองานที่มอบหมาย ตรวจสอบข้อสอบว่าสอดคล้องตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ทวนสอบจากคะแนนข้อสอบและการสุ่มตรวจผลงานของนักศึกษา ตรวจสอบวิธีการให้คะแนน ความเที่ยง และการตัดเกรด

หลักสูตรมีคณะกรรมการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา ทำหน้าที่ทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาในรายวิชา ดังนี้

- สุ่มประเมินข้อสอบและความเหมาะสมของการให้คะแนน ทั้งคะแนนดิบและระดับคะแนนของรายวิชา

- สุ่มตรวจผลงานของนักศึกษา

- สุ่มสัมภาษณ์นักศึกษาเพื่อตรวจสอบความรู้นักศึกษาหลังจากส่งผลการเรียนแล้ว

- มีการประชุมเพื่อพิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้อง ชัดเจนของข้อสอบกลางภาคและ/หรือปลายภาค ข้อสอบภาคปฏิบัติ

- มีแบบประเมินเพื่อทวนสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักศึกษาประเมินตนเองเกี่ยวกับระดับความรู้ ความสามารถ ทักษะ พฤติกรรม ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ของรายวิชาที่กำหนดไว้ หลังจากเรียนวิชานี้แล้ว

- สอบถามนักศึกษาในประเด็นต่อไปนี้

- การรับทราบรายละเอียดของแนวทางการจัดการเรียนการสอน การประเมินผลการเรียนรู้ในช่วงโมเมนต์ของการเรียนรายวิชา

- ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการตรวจสอบความรู้ของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ โดยการสอบถามและให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นระหว่างการเรียนรู้

5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

จากผลการประเมิน และทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนการปรับปรุงการสอนและรายละเอียดวิชา เพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้

- ปรับปรุงลักษณะการเรียนการสอน ตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ ได้แก่ การปรับปรุงสื่อการสอน และเนื้อหาใหม่ให้ทันสมัยอยู่เสมอ
- จัดให้นักศึกษามีโอกาสไปศึกษานอกสถานที่เพื่อได้สัมผัสกับสภาพแวดล้อมและสังเกตสิ่งต่าง รวมทั้งรู้จักเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริง
- อาจารย์ผู้สอน/อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา ร่วมกันประเมินประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนและนำข้อคิดเห็น / การประเมินจากนักศึกษามาเป็นข้อพิจารณาในการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษาหน้า พร้อมบันทึกไว้เป็นหลักฐาน
- อาจารย์ผู้สอน/อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา ทบทวนประสิทธิผลของรายวิชา โดยพิจารณาจากผลการประเมินการสอนโดยนักศึกษา ผลการสอบ ข้อคิดเห็นของอาจารย์ผู้ร่วมสอน นำมาปรับปรุงคุณภาพการจัดการเรียนการสอนในปีการศึกษาหน้า ทั้งนี้ได้มีการนำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการประจำหลักสูตร
- อาจารย์ผู้สอน/อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา นำผลการประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา ผลการประเมินการสอนโดยอาจารย์ผู้ร่วมสอน มาพิจารณาวางแผนเพื่อปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน โดยนำเสนอแนวทางในการปรับปรุงต่อคณะกรรมการประจำหลักสูตร เพื่อพิจารณาให้ความคิดเห็น